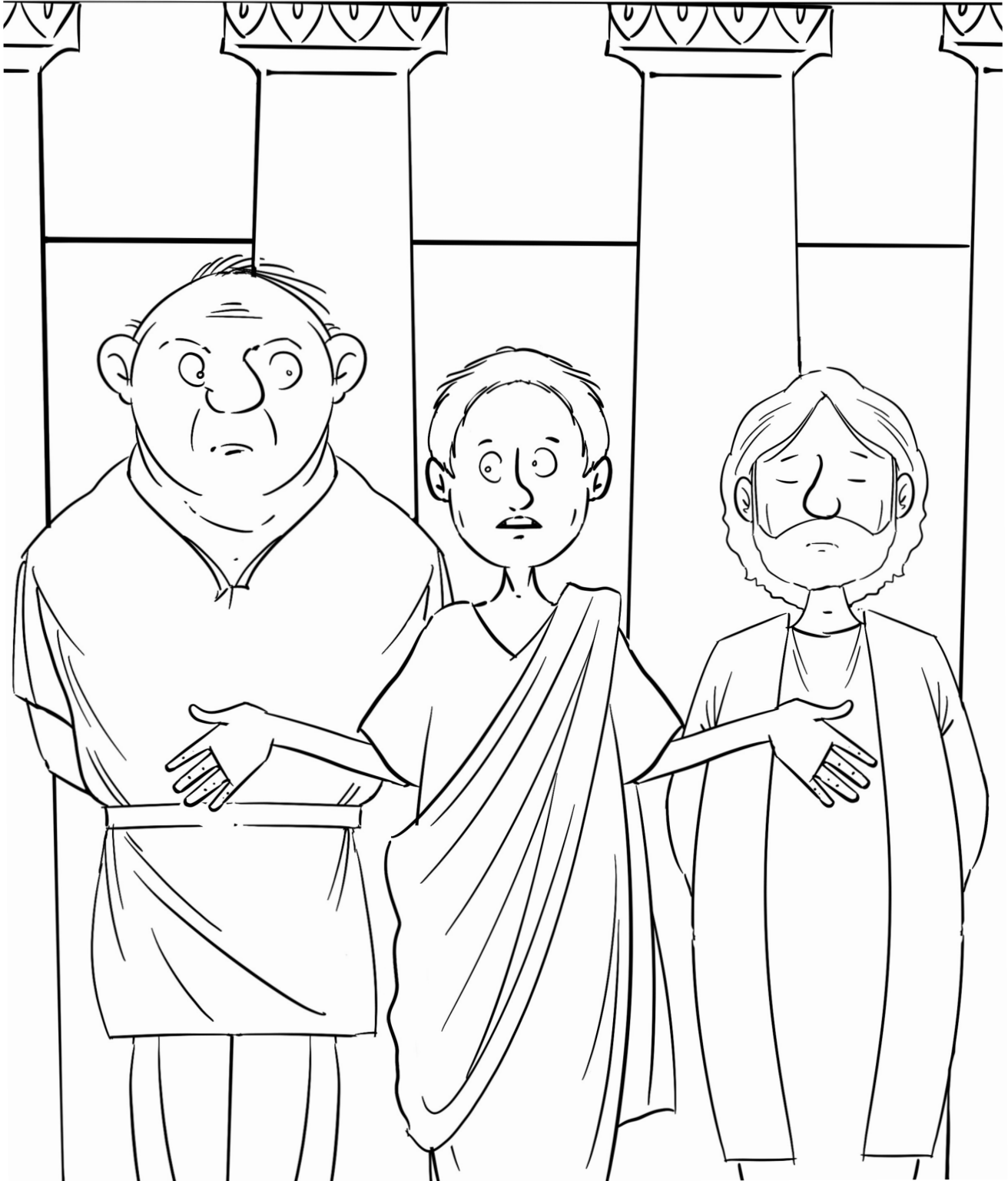

15 maart 2026

Jezus veroordeeld door Pilatus

Matteüs 27:11-26

Thema: Niet kiezen is ook kiezen

Doel

De kinderen leren dat je wel moet kiezen: voor of tegen Jezus

Toelichting

De Joden mogen Jezus zelf niet ter dood brengen. Hun oordeel moet overgenomen worden door de Romeinse overheid. Prefect Pilatus moet aan de hand van de Romeinse wet toetsen wat de misdaad van Jezus is. Onbevooroordeeld en onpartijdig moet hij recht spreken. Jezus verdedigt zich niet, maar zwijgt. Pilatus probeert met een uitvlucht te ontsnappen, maar het volk kiest ervoor dat Barabbas vrijkomt. Zijn vrouw stuurt een boodschap waarin ze zegt dat Jezus rechtvaardig is. Dan moet Pilatus kiezen: recht of onrecht, een betrouwbare of een onbetrouwbare overheid. Pilatus wil zich voor Jezus niet in de moeilijkheden brengen. Hij wil geen ruzie met het volk voor zijn paleis. Hij verzet zich niet tegen deze afrekening. Doen jullie maar wat je wilt!

Titel van het ONDERBOUW-verhaal: Jezus voor Pilatus

Richtlijnen: Vertel aan de jongste kinderen dat Jezus niets zegt tegen Pilatus en dat Pilatus niet weet wat hij moet doen. Hij is rechter en moet zeggen wat de waarheid is. Pilatus denkt dat Jezus niets verkeers heeft gedaan en probeert Jezus vrij te laten. Zijn vrouw stuurt een boodschap dat Jezus rechtvaardig is, dat Hij niets kwaads heeft gedaan. Maar Pilatus is bang voor de schreeuwende mensen. Dan zegt hij: kiezen jullie zelf maar. Wat een slechte rechter! Dan moet Jezus naar het kruis om te sterven. Dat is ook de schuld van Pilatus, want hij deed zijn werk niet.

Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: Houd je gewoon aan de regels

Richtlijnen: Op school zijn er regels, thuis ook. Hoe je met elkaar omgaat, dat je niet vecht en respect hebt voor anderen. Als iedereen zich daaraan houdt, gaat het goed. Wat gebeurt er als de regels niet worden bewaakt door een juf of meester?

Het was goed geweest als Pilatus daar ook aan had gedacht. Hij moest recht spreken en de regels van de Romeinse wet bewaken. Als iemand schuldig is, wordt hij veroordeeld. Anders komt hij vrij. Bij Jezus gaat het anders. Pilatus durft de wetten niet uit te voeren, want dan komt Jezus vrij en zijn de priesters boos op hem. Hij wil hen te vriend houden. Pilatus probeert nog de truc met Barabbas, een zware crimineel. Maar het volk kiest tegen Jezus. Dan denkt Pilatus meer aan zichzelf dan aan het Romeinse recht; hij kiest niet. Maar dat kan niet. Geen keuze is ook een keuze. Jezus wordt mede door de slappe Pilatus gekruisigd.

Titel van het BOVENBOUW-verhaal: Schijnproces

Richtlijnen: Ga met de prepubers in op het schijnproces van Jezus bij Pilatus. Er wordt geen recht gesproken, omdat de wetten niet worden gehanteerd. Pilatus wil van Jezus af, hoe dan ook.

Hij spreekt zijn vonnis uit: onschuldig. De priesters accepteren dat niet. Dan gaat Pilatus schuiven: hij probeert met een truc (Jezus of Barabbas) te bereiken wat recht is. Hij ontloopt zijn verantwoordelijkheid. En daar gaat het mis. Dan wil Pilatus niet meer rechtspreken over Jezus en laat dat over aan het volk, met fatale afloop. Hij denkt: ik moet vooral zelf niet in de problemen komen.

Waarom is het zo moeilijk om je houding tegenover Jezus te bepalen? Waarom kun je een keuze voor of tegen Jezus niet ontlopen?

Extra Bijbelgedeelte: Matteüs 12:30

('Wie niet met Mij is, is tegen Mij' zegt Jezus. Je kunt in het geloof niet onpartijdig blijven bij wat je zegt en doet.)

Auteur: DW

Achtergrondinformatie

Algemene Inleiding

Jezus wordt door Pilatus verhoord. Pilatus is als prefect aangesteld en is de hoogste vertegenwoordiger van de keizer van Rome. Hij vertegenwoordigt dus de politieke macht. En daarom begint hij zijn verhoor met een voor hem belangrijke vraag: bent U de Koning van de joden? Dit moet de aanklacht geweest zijn, waar de leden van het Sanhedrin mee gekomen zijn. Een koning kon een opstand leiden en daarom vormde Jezus misschien wel een gevaar. En dan antwoordt Jezus met de uitspraak: U zegt het. Pilatus heeft aan zo'n antwoord niet veel. Maar Jezus draait met zijn antwoord deze vraag om in een getuigenis van Pilatus. Jezus denkt daarbij niet aan politiek. Hij denkt aan het messiaanse koningschap. En in dat licht heeft Pilatus volkomen gelijk. Jezus is die koning. Maar Pilatus blijft met vragen zitten. De schriftgeleerden reageren furieus en komen met allerlei beschuldigingen. Jezus gaat er niet op in. Hij doet er het zwijgen toe en volgt hierin, wat we in Jesaja 53, vers 7 al horen.

Vervolgens doet Pilatus een voorstel aan het volk. Hij had de gewoonte om op een belangrijk feest een gevangene vrij te laten. En nu stelt hij het volk voor de keus: Wie kies je? Jezus Barabbas of Jezus Messias? Jezus Barabbas betekent: Jezus, zoon van de vader en voor Jezus Messias lezen wij gewoonlijk Jezus Christus. Barabbas stond waarschijnlijk bekend als vrijheidsstrijder en Jezus? In elk geval wordt hij door de vrouw van Pilatus aangewezen als rechtvaardige. En ook Pilatus is niet overtuigd. Hij ziet de afgunst van de schriftgeleerden, die op dat moment het volk ophitsen om te kiezen voor Barabbas. De opzet slaagt. En het volk begint te scanderen: kruisig Hem! Bang voor een opstand, wast Pilatus zijn handen in onschuld. Zo neemt hij afstand van het onrecht, dat Jezus hier door de schriftgeleerden wordt aangedaan en dekt hij zich ook in tegen een eventuele aanklacht, die tegen hem kon worden ingediend bij de keizer in Rome.

Dan roept het volk een tekst uit, die eeuwenlang een grote rol heeft gespeeld in de verhouding tussen het joodse volk en Christus' kerk. In de loop van de geschiedenis zijn er talloze vervolgingen geweest op grond van het argument, dat het joodse volk schuldig zou zijn aan de dood van Jezus. Als wij echter goed lezen, gaat de actie met name uit van de geestelijke leiders van het volk. Bovendien wordt hier niet het hele volk Israël bedoeld, maar de mensenmassa die daar bij Pilatus is. Het voert veel te ver om op grond van deze woorden, uitgejoeld door een op drift geraakte menigte, het hele volk van God te veroordelen. Hoe het ook zij, Jezus wordt aan zijn beulen overgelaten. Na een schijnproces waarin Pilatus niet tot een vonnis is gekomen. Hij liet zich manipuleren en is daarmee medeschuldig aan de dood van Jezus. Daarom wordt Barabbas vrijgelaten. Maar Jezus wordt door de soldaten gegeseld, om daarna gekruisigd te worden.

Vers voor vers

Dit gedeelte is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

11-14 Het verhoor

15-18 Jezus of Barabbas

19-20 de boodschap van de vrouw van Pilatus

21-23 de eis van het volk

24-26 de afloop

In deze opbouw zit steeds een climax, die uitloopt op een genadeloos einde: de kruisiging van Jezus.

Vs. 11vv Bij het verhoor valt op, dat Pilatus als politicus en als politieke machthebber opereert. Hij is beducht voor oproer en opstand en komt in zijn vraag meteen tot de kern: Bent u de koning van de joden? Het antwoord van Jezus moet hem raadselachtig in de oren hebben geklonken: U zegt het. En dat klopt. Jezus is geen politiek machthebber. Hij is de Messias en als zodanig de messiaanse koning. Als je de vraag van Pilatus zo opvat, is zijn vraag meteen ook een getuigenis. Bijzonder is hierbij te vermelden, dat dit getuigenis komt van een niet-jood: Pilatus. Aan het begin van het Evangelie naar Matteüs zijn het de wijzen uit het oosten, magiërs, die komen om te aanbidden. Zo wordt vanuit het heidendom gezien en gezegd, wat in ieder geval voor de schriftgeleerden nog verborgen is.

Vs. 15vv Barabbas wordt hier Jezus Barabbas genoemd. Nog scherper komt hier naar voren dat het volk moet kiezen tussen een Jezus, die zoon van de vader wordt genoemd, en bekend staat als vrijheidsstrijder en een Jezus, die Messias is, Christus, en strijdt en lijdt voor ons allemaal.

Vs. 19vv Dromen hebben voor romeinen een belangrijke betekenis. Het is niet voor niets dat de vrouw van Pilatus hem stoort in zijn rechtszaak. Dit moest hij horen. Jezus is rechtvaardig. Ondertussen heeft Pilatus al lang gezien, wat er werkelijk speelt: de jaloerse schriftgeleerden hebben er alle belang bij dat Jezus wordt gestraft. Ze willen van Hem af.

Vs. 21vv In deze verzen loopt de spanning alleen maar verder op. De mensenmassa begint hoe langer hoe meer te roepen en te schreeuwen. Jezus moet gekruisigd worden.

Vs. 24v Terwijl Pilatus afstand doet van de loop van de verdere gebeurtenissen, roept de mensenmassa: Laat zijn bloed ons dan maar aangerekend worden. In het Grieks staat hier voor het woordje volk, een woord dat niet per se het hele volk bedoelt. Het gaat hier om de mensenmassa die daar bijeen is. Het is dus fout, als je deze uitspraak laat gelden als een woord dat geldt voor het hele joodse volk. Matteüs heeft deze uitspraak nooit als anti-semitisch

bedoeld. Het gaat hier om een schijnproces, waarbij het aanwezige volk opgehitst werd door een kwaadaardige groep van joodse schriftgeleerden en een makkelijk te manipuleren romeinse machthebber. Hier is iedereen schuldig en Jezus gaat in de richting van het kruis omwille van iedereen.

Vragen

- Wat zou jij willen vragen aan Pilatus, aan zijn vrouw, aan iemand van de mensenmassa, aan Barabbas of aan een Schriftgeleerde?
- Wat zegt Jezus in deze geschiedenis tegen jou?

Auteur: GD

Liederen

Psalm 27: 1

lied 558

(=Gezang 178 LvdK)

Lied 556

(=Gezang 173 LvdK)

Leeuw van Juda, Lam van God

Rob en Lee Ann Vermeulen Ezelsoren Chr. Kinderboeken OK4kids

Alzo lief had God de wereld

Hemelhoog 104

Jezus is....

Hemelhoog 348

Via Dolorosa

Hemelhoog 203

Auteur: PZ

Jezus voor Pilatus

Pilatus zit op zijn stoel en kijkt naar de man die voor hem staat. 'Bent u de koning van de Joden?'

De man voor hem reageert nauwelijks. 'U zegt het zelf.' Meer zegt de man niet tegen Pilatus. Pilatus is een Romein de rechter van de stad Jeruzalem. Het is zijn werk om te zoeken naar de waarheid. Pilatus weet wel wie de man is. Het Jezus, de man die ook Messias genoemd wordt.

Eerder die dag bracht een groep priesters en leiders van het volk Israël, Jezus naar hem toe. Ze riepen allemaal door elkaar heen dat Jezus slechte dingen heeft gedaan. Jezus zelf bleef stil.

Pilatus probeert het nog eens. 'Waarom zegt U niets terug?' Maar Jezus blijft stil. Hij geeft geen antwoord. Pilatus is verbaasd. Hij heeft geen idee wat hij nu moet doen. Hij weet dat Jezus niks verkeerd heeft gedaan. Als rechter moet hij Jezus vrijlaten. De priesters en leiders van het volk willen dat niet. Ze worden steeds bozer en er komen ook steeds meer mensen bij die allemaal beginnen te schreeuwen. Pilatus wordt er bang van. Dan krijgt hij een idee.

In de gevangenis zit een man die veel slechte dingen gedaan heeft. Iedereen in Jeruzalem kent zijn naam, Barabbas. Hij zal aan de mensen vragen wie ze vrij willen: Jezus of Barabbas. Pilatus kan zich niet voorstellen dat de mensen voor Barabbas zullen kiezen. Die man heeft zoveel slechte dingen gedaan en is zo gevaarlijk. 'Wie moet ik vrijlaten? Barabbas of Jezus die de Messias genoemd wordt?'

Terwijl de mensen door elkaar heen praten en roepen krijgt Pilatus een bericht van zijn vrouw. 'Pas op!', schrijft ze. 'Bemoei je niet met Jezus, want Hij is onschuldig. Hij heeft geen verkeerde dingen gedaan!' Pilatus weet dat hij Jezus vrij moet laten, maar hij durft het niet.

De mensen worden bozer en bozer en schreeuwen de naam van Barabbas.

'Wie moet ik vrijlaten: Barabbas of Jezus?' Pilatus vraagt het nog een keer. 'Barabbas!', schreeuwen de mensen weer. Pilatus begrijpt er niks van. Waarom kiezen de mensen voor die slechte man?

'Maar Jezus heeft toch niks verkeerd gedaan? Wat moet ik dan met Hem doen?'

'Hij moet aan het kruis!', klinkt het van alle kanten.

Pilatus durft er niet tegenin te gaan. Hij is te bang dat de mensen hem iets aan zullen doen.

Hij laat een bediende een grote schaal met water brengen en die op tafel zetten. Pilatus staat op uit zijn stoel en wast zijn handen in het water. Iedereen kan zien wat hij aan het doen is.

'Kiezen jullie zelf maar wat je met Jezus wil doen. Ik ben onschuldig aan de dood van deze man'

Pilatus durft niet voor Jezus te kiezen. Hij durft de waarheid niet te zeggen. Wat een slechte rechter! Pilatus laat Barabbas vrij uit de gevangenis. Jezus draagt hij over aan zijn soldaten. Die nemen hem mee om aan het kruis te sterven. Dat is natuurlijk ook de schuld van Pilatus, want hij deed zijn werk niet.

Auteur: HVM

Houd je gewoon aan de regels

Schrijf op het bord de eerste regels van een lied: Houd je aan de regels, anders maak je brokken. (Opwekkingsliederen voor kinderen nr. 63) Leg midden in de kring de bijbel open bij het genoemde bijbelgedeelte en start een inleidend kringgesprek: Lees de liedregels en vraag wat ermee bedoeld wordt. Zijn regels eigenlijk belangrijk? Zijn er bijv. regels op school? En thuis? In het verkeer? Wat gebeurt er als mensen regels aan hun laars lappen, dus net doen of die er niet zijn? Wie heeft een voorbeeld? Werden er brokken gemaakt?

Er is nog een belangrijke vraag vooraf: Wie van jullie kent het beroep rechter? Wat doet die eigenlijk voor werk? Is dat belangrijk? Wanneer bijvoorbeeld? Vandaag gaat het daarover ook bij de geschiedenis uit de Bijbel. Luister maar hoe het met regels en een rechter ging op dat moment.

In gedachten gaan we bijna tweeduizend jaar terug in de geschiedenis. We zijn in de stad Jeruzalem. Matteüs schreef erover en wij luisteren naar wat hij laat weten. In Jeruzalem staat een prachtig gebouw. De mensen in Jeruzalem zijn trots op deze tempel. De priesters en leiders van het Joodse volk lopen er regelmatig in en uit. Aandacht geven aan de dingen van God is voor hen heel belangrijk. Dat doen ze in de tempel. In Jeruzalem wonen veel Joodse mensen. Zij kijken naar het voorbeeld van hun leiders uit het Sanhedrin, de prieterraad. Zij weten wat Gods wil is, want zij hebben Gods regels en wetten in de Tora bestudeerd. Die zijn voor het hele volk van Israël belangrijk. Daarom geven hun leiders het goede voorbeeld.

In een ander deel van de stad staat het gerechtsgebouw. Daar is de rechtszaal waar de Romeinse prefect Pilatus rechtspreekt volgens de wetten van de Romeinse keizer. Namens de keizer in Rome heeft de prefect de leiding in het stukje land van het Romeinse rijk dat Israël heet. De Joden zijn er niet blij mee maar het is niet anders. In Jeruzalem houdt de Romeinse prefect Pilatus zich aan de wetten van de keizer. Toen hij die functie kreeg moest hij dat aan de keizer beloven.

De hele nacht was de Joodse prieterraad, het Sanhedrin, bijeengewoest in het paleis van hogepriester Kajafas. De hele nacht hebben ze met elkaar gezocht naar dingen waarvan ze hun arrestant, Jezus van Nazaret, kunnen beschuldigen. Hij is hun gevangene en ze zoeken een reden om Hem voor de rechter te brengen. Vroeg in de morgen zeggen ze tegen elkaar: 'We moeten nu opschieten want het Pesachfeest komt eraan. Deze Jezus is een gevaar voor ons volk. Daarom moeten we zorgen dat Hij, vóór het feest begint, ter dood veroordeeld wordt.' Ze duwen de arrestant voor zich uit de straat op. Jezus' handen zijn gebonden. Er zijn al vroeg mensen op straat. Verbaasd kijken die naar de priesters en hun arrestant. Ze fluisteren tegen elkaar: 'Zie je dat? Dat is toch die rabbi die wonderen heeft laten zien en van zichzelf gezegd heeft dat Hij de Zoon van God is? Nu is Hij gearresteerd.

Wat kan er gebeurd zijn? Nieuwsgierig lopen ze achter de gearresteerde aan. Als ze bij het gerechtsgebouw van de prefect komen, loopt de hogepriester naar binnen. Hij laat de Romeinse militair bij de ingang weten waarom ze naar de rechtszaal zijn gekomen. Ze willen de prefect spreken, want ze hebben dringend een rechter nodig voor hun arrestant. Jezus wordt door Romeinse soldaten hardhandig de rechtszaal in geduwd.

Even later komt de prefect zelf binnen. Hij gaat op zijn rechterstoel zitten en kijkt wat er gaande is. De hogepriester vertelt snel waarvoor ze met deze arrestant gekomen zijn.

Pilatus knikt en Kajafas loopt weer naar buiten. De Romein kijkt naar de arrestant die met gebonden handen voor hem staat. De man ziet er niet uit als een vechtersbaas, maar juist moe en zwak. Rechter Pilatus moet uitzoeken of deze man schuldig is aan wat de hogepriester vertelt. Hij kijkt Jezus strak aan en zegt: 'Ze hebben U hier gebracht en beschuldigd. Vertel mij eens: 'Bent U de koning van de Joden?'' Jezus draait zich naar de rechter en zegt rustig: 'U zegt het.'

Buiten is het onrustig geworden: er worden beschuldigingen geschreeuwd. Pilatus kijkt naar Jezus. Tot zijn verbazing verdedigt Jezus zichzelf niet, maar zwijgt. Pilatus zegt verbaasd; 'Hooft U niet waarvan ze U beschuldigen? Hoe zit dat eigenlijk met U?' Jezus geeft geen antwoord. De rechter zucht; 'Waarom hebben ze deze man bij hem gebracht? De Joden buiten lijken woedend te zijn op deze arrestant, maar Pilatus zelf ziet geen enkele reden om hem te veroordelen. Volgens de Romeinse wet is Hij niet schuldig.

Ineens schiet hem een oplossing in gedachten. Hij maakt een beweging naar de soldaten. Die brengen de arrestant naar buiten op een soort podium voor de rechtszaal. Pilatus loopt mee en beweegt zijn armen omhoog om de menigte buiten rustig te krijgen. 'Zoals jullie weten heb ik de gewoonte om op jullie feestdagen een gevangene vrij te laten. Vandaag mogen jullie kiezen tussen een gevangene die Jezus Barabbas genoemd wordt en de arrestant die jullie Jezus Messias noemen.

Diep in zijn hart hooft Pilatus dat hiermee het probleem met deze arrestant wordt opgelost. Het lijkt hem niet moeilijk om te kiezen tussen een crimineel die voor geweld veroordeeld is en deze stille arrestant met zijn gebonden handen.

Dan wordt de rechter even afgeleid door een bediende die hem een briefje geeft. Snel leest hij wat erop staat. Het is geschreven door zijn vrouw Claudia Procula. Ze schrijft: 'Lieverd, vannacht heb ik gedroomd over deze man. Het is mij serieus duidelijk geworden dat Hij onschuldig is, dus ik raad je aan: bemoei je niet met deze rechtvaardige arrestant!' Even is Pilatus afgeleid, maar de mensen op straat wachten op wat hij gaat doen. Snel hebben de leiders en de priesters de mensen om zich heen opgestookt: 'Kies voor Barabbas! Kies voor Barabbas!' Pilatus vraagt hardop: 'Wie van de twee zal ik

vandaag vrijlaten?’ Het antwoord komt snel en is duidelijk: ‘Barabbas moet vrij! Laat Barabbas vrij!’ ‘Maar wat moet ik dan doen met deze onschuldige arrestant?’ Ook daar hebben de mensen op straat een duidelijk antwoord op. Ze schreeuwen: ‘Hang Hem aan een kruis!’ ‘Volgens ónze wet is Hij schuldig, dus Hij moet dood!’ Hang Hem aan een kruis! Wij willen Hem dood!’

Rechter Pilatus begrijpt dat hij op dit moment niet veel te kiezen heeft. Als hij Jezus vrijlaat en tegen de wil van de woedende mensen ingaat zullen zij tegen hem in opstand komen. Dan heeft hij een groot probleem. Het beste voor hem is dus om geen ruzie te maken met de woedende mensen en ervoor te kiezen vrienden met hen te blijven. Maar die onschuldige Jezus dan? Hij komt er niet uit. Wat kan hij het best doen? Hij laat zijn bediende een kom water halen. Daarin wast hij zijn handen. Over zijn schouder zegt hij tegen de massa op straat: ‘Ik vind geen schuld in deze mens. Daarom ben ik onschuldig aan zijn dood. Hij laat zijn schone handen zien en droogt die aan een handdoek. ‘Jullie moeten dit probleem zelf maar oplossen.’ ‘Dat zullen we doen’, schreeuwen ze. ‘Wij en onze kinderen nemen de verantwoordelijkheid voor de dood van deze onruststoker.’ Laat Barabbas maar vrij!’ Jezus wordt door soldaten meegenomen naar een plek achter het gerechtsgebouw.

Pilatus blijft in zijn paleis achter. We lezen in Matteüs’ boek niet dat hij spijt kreeg van zijn, niet-eerlijke, slappe houding. Deze rechter maakte geen keus en hield zich niet aan de regels. Hij dacht alleen aan het beste voor zichzelf. Daarmee deed hij Jezus groot onrecht door Hem zijn vrijheid en leven af te pakken. Maar weet je, God in de hemel is er ook nog. Heel lang geleden leek de farao in Egypte de baas. God deed toen op het Pesachfeest iets heel bijzonders. Nu lijkt prefect Pilatus de baas. Een andere man op een troon maar God is nog dezelfde als toen. Nog één nachtje slapen, dan is het weer Pesach. Het verhaal van Jezus’ lijden is nog niet afgelopen, hoe zal het dit keer gaan?

Zing ter afronding van deze vertelling een passend lied;

Waarom bleef u zo stil toen ze U vroegen: bent U de koning der Joden? Oth (2009): nr. 355:1,2

Handreikingen om door te praten

- In deze geschiedenis werd op verschillende manieren naar Jezus gekeken. Welke manieren hebben de kinderen ontdekt. Welke manier van kijken deed Jezus het meest recht?
- Jezus koos er niet voor om zichzelf te verdedigen. Waarom zweeg Hij denk je?
- Lees samen de regels van het lied op het bord. Hoe ging dat in de geschiedenis die we vandaag hoorden? Waren er brokken en hoe kwam dat?
- Wie kan woorden bedenken die te maken hebben met je aan de regels houden?
Bijvoorbeeld:
(in het land hebben we wetten die beschermen; in het gezin letten we op dat we niet alleen op eigenbelang; op school houden we ons aan afspraken die de docent met de klas maakt; rechters in het land letten op wat de wet bedoelt en maken duidelijk waar iets niet goed gegaan is. Eerlijk-zijn helpt ook)
Is het belangrijk daar met elkaar wat vaker op te letten?

Auteur: JHP

Schijnproces

Inleiding

Jezus is naar de aarde gekomen om ons te redden. Iedereen die in Hem gelooft mag weten dat het weer goed is tussen God en de wereld. Jezus werd een mens op aarde. Hij werd geboren en leefde zoals wij allemaal. Hij werkte en Hij vierde feest. Hij zag dat mensen ziek werden en moest afscheid nemen van vrienden die gestorven waren. Er is één verschil tussen Hem en ons: Jezus had geen zonden, Hij deed precies en altijd wat God de Vader van Hem verwachtte.

Jezus werd aan het kruis gehangen, nadat een rechter Hem ter dood veroordeeld had. Die rechter heet Pilatus en was in dienst van de keizer van Rome. Maar hoe kon hij Jezus nu veroordelen, als Jezus niets verkeerd deed? Een rechter hoort een eerlijke en rechtvaardige uitspraak te doen. Is iemand onschuldig, dan moet hij worden vrijgelaten. Een rechter kijkt naar de geldende wetten en beoordeelt dan iemands gedrag. Schuldig of gedeeltelijk schuldig omdat er bijzondere omstandigheden zijn of onschuldig.

Een rechter is onpartijdig, als het goed is. Hij kiest niet bij voorbaat partij. Hij luistert naar de aanklager en naar de verdediging en neemt dan een beslissing.

Vandaag horen we over de rechtszaak tegen Jezus. Pilatus, zijn rechter, is niet onpartijdig. En dan is de uitkomst oneerlijk. Jezus wordt daar het slachtoffer van.

Bijbelverhaal

Pilatus spreekt op een podium bij zijn paleis. Gevangenen worden aan hem voorgeleid. Hij luistert naar de aanklacht, denkt na en neemt een besluit. De rechtszaal zit vol, als Jezus voor Pilatus verschijnt. Het is echt abnormaal druk. Vreemd, denkt Pilatus, en dat voor zo'n rustige man. Jezus lijkt hem geen straatvechter en zeker geen terrorist die Romeinen aanvalt en wil doden. De hogepriesters en de oudsten van de Joden hebben de getuigen meegenomen die zeiden dat Jezus de tempel wil afbreken en in drie dagen weer kan opbouwen. Dat laatste, over het opbouwen, zeggen ze er maar niet bij. Dat maakt de kans kleiner, dat Jezus veroordeeld wordt. Ze beschuldigen Jezus ervan dat Hij de tempel wil aanvallen en daarna in de onrust die ontstaat zichzelf door zijn leerlingen tot koning wil laten kronen. Zij noemen Hem al: koning van de Joden.

Pilatus kijkt verbaasd op: Wil die Jezus een staatsgreep plegen? Het is een ernstige beschuldiging waarop de doodstraf staat volgens de Romeinse wetten. De Joodse priesters hebben zelf al bedacht dat Jezus de doodstraf moet krijgen. Maar ja, zij gaan daar niet over. Zij mogen iemand niet terechtstellen. Alleen hij, Pilatus, kan iemand de doodstraf geven als rechter en bestuurder van Juda. Pilatus kijkt op Jezus neer vanuit zijn rechterstoel. Jezus staat met geboden handen voor hem. Hij ontdekt al snel; wat Jezus echt heeft gezegd over de tempel. De Joodse priesters vinden dat Jezus op deze manier hun God heeft bespot. Koning van de Joden betekent dat Jezus zichzelf Zoon van God noemt, Messias, dat betekent Verlosser.

Maar Jezus doet dat door de praten en wonderen te doen, door zijn leerlingen over de HEER te vertellen. Dat kunnen zij wel verschrikkelijk vinden, maar dat is geen reden volgens de Romeinse wetten om Hem de doodstraf te geven.

'Bent U de koning van de Joden?', vraagt Pilatus Jezus rechtstreeks.

'U zegt het,' antwoordt Jezus.

Jezus zegt geen ja en geen nee. Hij zwijgt, ook op alle andere vragen die bij Pilatus opkomen als de priesters en hun vrienden hun beschuldigingen met vele voorbeelden proberen duidelijk te maken. Of het allemaal klopt wat ze zeggen, Pilatus heeft er grote twijfels over. Jezus probeert zichzelf nog steeds niet te verdedigen.

Hij gelooft niet dat Jezus schuldig is en zegt dat ook tegen de Joodse leiders. Zij moeten toch ook wel weten dat dit niet rechtvaardig is? Ze willen van Jezus af, hoe dan ook. En ze willen hem, Pilatus, voor hun karretje spannen. Als hij de doodstraf uitspreekt, lijkt het eerlijk en officieel. Toch is het een ingewikkelde zaak. Als hij Jezus gewoon vrijspreekt, zullen ze dat niet respecteren. Misschien komt er dan wel een opstand tegen het Romeinse bestuur van deze aanklagers. Pilatus moet er niet aan denken.

Dan heeft hij plotseling een idee. Hij gaat een truc gebruiken, waarbij hij de Joden voor hem duidelijk laat kiezen tussen rechtvaardig en onrechtvaardig.

Hij geeft opdracht dat de meervoudig moordenaar Barabbas uit zijn cel te halen. Hij is nog niet geëxecuteerd, maar de dag van zijn dood is dichtbij. Het is het bijna Pesach, het Joodse Pasen. Ieder jaar laat Pilatus ter gelegenheid daarvan een gevangene vrij. Hij vraagt aan de menigte achter de priesters: 'Wie wilt u dat ik vrijlaat, Jezus of Barabbas?' Nu kunnen ze niet anders dan voor Jezus kiezen, want die Barabbas is een levensgevaarlijke crimineel, denkt Pilatus.

Dan komt een boodschapper met een brief voor hem het podium op. 'Van wie is de brief?' vraagt hij. 'Moet ik hem nu lezen?'

'Direct. Hij komt van uw vrouw', antwoordt de boodschapper.

Pilatus leest snel:

'Lieve Pilatus, vannacht heb ik gedroomd. Ik weet nu dat Jezus een rechtvaardig man is. Hij mag niet onrechtvaardig gestraft worden. Veroordeel Hem niet, maar probeer van Hem af te komen! Ik heb het in mijn droom moeilijk gehad om Hem, om alles wat Hem ten onrechte wordt aangedaan.'

Pilatus leest wat hij zelf ook dacht. Terwijl Pilatus de brief van zijn vrouw las, hebben de hogepriesters en de oudsten het volk een antwoord ingefluisterd. Keihard en meedogenloos: Jezus moet dood.

Pilatus vraagt opnieuw: 'Wie moet ik vrijlaten: Jezus of Barabbas?'

De menigte schreeuwt: 'Barabbas! Barabbas!'

Pilatus vraagt: 'Wat moet ik dan doen met Jezus?'
'Aan het kruis met Hem! Aan het kruis met Hem!', klinkt het steeds harder

Een wrede doodstraf. Dit heeft Jezus niet verdiend. 'Wat heeft Hij dan misdaan?', roept Pilatus wanhopig. Hij voelt dat de situatie uit de hand loopt. Zijn plannen mislukken en hij verliest de controle.

De mensen voor hem luisteren niet naar hem. Ze schreeuwen alleen maar harder: 'Aan het kruis met Hem!' Wat ik ook doe, het helpt niet, denkt Pilatus. Als ik doe wat ik echt vind, komt er misschien wel een opstand. Daar zal de Romeinse keizer niet blij mee zijn, een opstand omdat ik een Joodse man niet wilde kruisigen. Misschien raak ik mijn baan kwijt en word ik zelf gevangengezet.

Hij wenkt een bediende en laat hem een kom water brengen. Pilatus wil nog duidelijk maken dat hij met dit onrecht niets te maken heeft. Hij wast zijn handen voor de ogen van het volk, alsof hij het vuil van dit schijnproces met Jezus als slachtoffer van zijn handen kan schrobben. 'Ik ben onschuldig aan de dood van deze man', zegt hij. 'Als Hij gedood wordt, is dat jullie verantwoordelijkheid. Niet de mijne. Duidelijk?'

'Geen probleem, als Jezus maar snel gekruisigd wordt', roept de menigte.

Pilatus laat Barabbas vrij en laat Jezus geselen in afwachting van zijn kruisiging.

Vragen

- Pilatus probeerde wel even voor rechtvaardigheid voor Jezus te zorgen, maar toen het puntje bij paaltje kwam en hij een opstand van de Joden moest riskeren, krabbelde hij terug. Hij waste zijn handen in onschuld en zei dat hij onschuldig was aan alles wat er hierna met Jezus zou gebeuren. Vinden jullie dat hij echt onschuldig is? Had hij Jezus niet beter kunnen beschermen?
- Stel dat jij in de menigte had gestaan aan wie Pilatus vroeg wie hij vrij moest laten, had jij dan ook 'Barabbas!' geroepen?
- Als jij Pilatus was, had je dan ook gedaan wat de menigte vroeg en gezegd dat je onschuldig was?

Auteur: RvO